

A Magyar Képzőművészeti Egyetem Doktori Iskolájának Működési Szabályzata

1. számú melléklete:

A doktori disszertáció tartalmi és formai követelményei

A doktori disszertáció tartalmi és formai követelményei – 2025. március 20. napja után beiratkozott doktoranduszok számára

A doktori értekezés a doktorandusz által készített írásmű, amellyel bizonyítja, hogy a fokozat követelményeihez mért művészeti kutatás önálló megoldására képes. A mestermű a doktorjelölt által készített, dokumentált művészeti alkotás vagy restaurátori munka; vagy innovatív, gyakorlati művészetpedagógiai projekt dokumentációja.

A Doktori Iskola témáinak megfelelően az értekezés és a mestermű többféle területhez tartozhat, pl. autonóm művészet, restaurátor, látványtervezés, művészetelmélet-művészeti kommunikáció, tanárképzés. Ezen területek különbözősége miatt az alábbi ajánlásokat az adott terület sajátosságainak megfelelően kell alkalmazni.

Amennyiben a jelölt eltérne a hagyományos disszertációformától és a saját művészeti kutatásának felvetéseivel összhangban más formát (pl. tézisregény, videóösszé, lecture performance (dokumentált módon)) választ, azt a komplex vizsgát követően a konzulens írásbeli hozzájárulásával a Doktori Tanácstól kell kérelmeznie.

Mesterséges intelligencia (MI) használata kizárólag támogató jelleggel, az egyéni kutatási hozzájárulás kiegészítéseként megengedett, nem helyettesítheti a doktori disszertáció készítőjének egyéni, intellektuális munkáját.

Elsősorban az alábbi területeken vehető igénybe:

- nyelvi ellenőrzés és szövegformázás,
- adatok elemzése és vizualizáció,
- irodalomkutatás és források rendszerezése.

A mesterséges intelligencia használatára hivatkozás: az alkalmazás módját és terjedelmét dokumentálni kell az irodalmi hivatkozások szerint. Ennek részeként:

- jelezni kell a mesterséges intelligencia használatának tényét,
- be kell mutatni az MI által generált tartalmak szerepét a kutatásban,
- utalni kell az algoritmus/eszköz általánosan ismert nevére,
- ellenőrizhető módon meg kell őrizni a használat során alkalmazott utasításokat,
- a doktori értekezésben jelölni kell a mesterséges intelligencia által előállított szövegrész kezdetét és végét,

Különös figyelmet kell fordítani az alábbi etikai szempontokra:

- plágiumkerülés: az MI által generált tartalom csak akkor használható, ha azt a doktori disszertáció készítője saját gondolataival kiegészíti és átdolgozza,
- az MI által feldolgozott adatok nem sérthetik a kutatásban résztvevők jogait.

A disszertáció nyelve magyar, azonban a témavezető hozzájárulásával benyújtható angol nyelvű disszertáció is. Ettől eltérő nyelven csak a Doktori Tanács előzetes engedélyével lehet disszertációt írni, amennyiben biztosítható a témában kompetens, az adott nyelven kommunikáló védési bizottság.

Az értekezés tartalmazza a doktori téziseket magyar és angol nyelven, továbbá az értekezés absztraktját szintén magyar és angol nyelven.

I. *Az értekezés tartalmi követelményei*

1. Az értekezés részei

- Belső címlap
- Mottó, ajánlás, köszönetnyilvánítás (opcionális)
- Tartalomjegyzék
- Tézisek magyar és angol nyelven
- Absztrakt magyar és angol nyelven
- Bevezetés
- Főszöveg
- Összegzés
- Felhasznált irodalom
- Képek jegyzéke
- Név- és tárgymutató, szakkifejezések jegyzéke (amennyiben szükséges)
- Táblázatok jegyzéke (amennyiben szükséges)
- Ábrák jegyzéke (amennyiben szükséges)
- Rövidítések jegyzéke (amennyiben szükséges)
- Függelék (amennyiben szükséges)

Belső címlap

A címoldalon fel kell tüntetni a szerző nevét és az értekezés címét, a témavezető nevét, tudományos/művészeti fokozatát, a doktori iskola nevét, a készítés helyét és idejét.

Tartalomjegyzék

A tartalomjegyzék tükrözi a doktori disszertáció logikai felépítését. Decimális számozásban, arab számokkal tartalmazza a fejezeteket és a fejezeten belüli pontokat, valamint azok oldalszámát.

A szövegben megadott módon kell az alcímeket jelölni, arányosan kisebb betűfokozattal.

A tartalomjegyzék a bevezetés elé kerül, nincs oldalszáma, illetve amennyiben több oldal terjedelmű, római számozással kell ellátni. Ugyanígy kell számozni a főszöveget megelőző járulékos anyagokat is.

Tézisek magyar és angol nyelven

Az értekezés eredményeinek, új megállapításainak egységes, önmagában érthető rendszerbe foglalt, tételes leírása. Magyar és angol nyelven, tézisenként maximum 500 karakter terjedelemben.

Absztrakt magyar és angol nyelven

Rövid narratív formátum, ami összefoglalja a disszertáció szerkezetét, argumentációs narratíváját (értsd: a téziseket milyen érv- és hivatkozásrendszer támasztja alá). Magyar és angol nyelven, nyelvenként maximum 1500 karakter terjedelemben.

Bevezetés

A szerző, alkotó bemutatja az alkotás/mestermű, illetve a disszertáció problémafelvetését, az ahhoz kapcsolódó kutató, elemző munka leírását, eredményeit; valamint azt, hogy a kutatási téma és a mestermű hogyan, illetve milyen mértékben kapcsolódnak egymáshoz.

A dolgozat bevezetőjében szerepelnie kell az alkalmazott módszereknek, a szerző által felfedezett új összefüggéseknek, illetve módszertani újításoknak. A jelölt itt fogalmazza meg kutatómunkájának elérendő céljait és hipotéziseit. Megadja a hipotézisek igazolására

alkalmazni kívánt módszereit és eszközrendszerét. A bevezető tulajdonképpen az absztrakt részletesebb formája.

Főszöveg

Az értekezés főszövegének állításait szakirodalmi forrásokkal, művészeti példákkal, vagy a kutatás szempontjából lényeges eredményekkel vagy forrásokkal támasztja alá a doktorjelölt. A disszertáció világos és következetes módszertan alapján épül fel. Az egyes fejezetek logikusan, egymásra épülve fejtik ki a tárgyalt témát, a fejezetek arányosak a tézisekben megfogalmazott konklúziókhöz viszonyítva.

Összegzés

Az összegzés a kutatás eredményeinek összefoglalása, annak bemutatása, hogy a kutatás alátámasztja, vagy cáfolja a kiinduló hipotézist.

Felhasznált irodalom

A felhasznált irodalomban csak azokat a műveket kell feltüntetni, amelyekre a szövegben konkrétan és a tartalomra utaló módon is hivatkozás található. Ez vonatkozik a disszertáció során a szerzőtől származó publikációkra is. A felhasznált irodalom elkészítésénél egységesen alkalmazkodni kell a választott hivatkozási rendszerhez, ez alapján kell elkészíteni a bibliográfiai tételeket.

Javasolt címléírási szabályzat:

Chicago Manual 16. átdolgozás: <http://www.iti.mta.hu/szabvany-iti.pdf> vagy

Chicago Manual 17. átdolgozás:

https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/chicago_manual_17th_edition/cmos_formatting_and_style_guide/chicago_manual_of_style_17th_edition.html

A felhasznált irodalomban a teljes hivatkozott irodalmat tételesen szerepeltetni kell.

Rövidítések jegyzéke

Amennyiben a doktori értekezés benyújtója sok rövidítést használ, amelyek nem váltak a magyar nyelv részeivé, javasolt a rövidítések jegyzékének készítése.

Függelék

A szövegtörzs után a dolgozatban a függelékek következnek.

A függelék saját anyag, amely a dolgozat tárgyához, témájához tartozik, ám adott esetben többlet-információt nyújt, illetve bizonyos fajta elágazásokat tartalmaz. El nem olvasása nem zavarja a főszöveg megértését, azonban tágabb kitekintést nyújt, illetve megmagyaráz tartalmakat. Ide lehet elhelyezni például kérdőíveket, táblázatokat, fényképeket, a kutatást támogató referenciákat stb. – amennyiben azok nem a dolgozat fő tárgyához tartoznak.

2. A mestermű dokumentációja

A mestermű dokumentációja a doktori értekezést követi (külön fejezetben, de egy dokumentumban), vagy az értekezésen belül szerepel.

A mestermű dokumentációja tartalmazza:

- a megvalósult alkotás verbalizálható alkotói programját;
- a mestermű kontextusainak bemutatását, elméleti alapjainak feltárását: a szerző elhelyezi a mesterművét a művészeti kutatások között,

kiemelve, hogy miként kapcsolódik a jelölt disszertációja a mesterműhöz, illetve a kutatási előzményekhez, valamint mely pontokon lép túl azokon;

- a mestermű mint elsődlegesen vizuális kifejezési forma nyelvileg következetes megfogalmazását;
- a mestermű statement-jét, technikai adatait, valamint dokumentációját, amelyből a mű megismerhető, továbbá az eredeti mű fellelhetőségének helyét és identifikációs adatait.

II. Formai követelmények

A formai követelményeket a doktori disszertáció, a tézisek, az absztrakt és a mestermű esetében egyaránt alkalmazni kell.

A doktori disszertáció terjedelme (képanyag nélkül) minimum 80.000 és maximum 200.000 leütés szóközökkel. (Restaurátorok esetében a felső korláttól megengedett az eltérés.)

A szöveget A4-es papírra, 1,5-es sorközzel, a főszöveget 12 pontos, fekete, Times New Roman betűkkel kell írni. A címek betűmérete szintenként következetesen különböző.

A folyó szöveg sorkizárt. Automatikus elválasztás- és helyesíráseellenőrzés használata kötelező.

A margó a bal oldalon (kötésnél) 3,5 cm, jobb oldalon, illetve alul és felül 2,5 cm.

A benyújtásra vonatkozó információk

A doktori értekezést és téziseit elektronikusan a Doktori Szabályzat 41. § (1) bekezdése szerint fel kell tölteni az Egyetem Könyvtárának elektronikus könyvtári rendszerébe (ennek akadályoztatása esetén a Doktori Iskolának kell megküldeni e-mailben, pdf formátumban, a téziseket két külön pdf dokumentumban magyar, illetve angol nyelven.). Emellett 2 db kötött példányt is be kell nyújtani a Doktori Iskolába (a nyomtatott példányokból egy a Doktori Iskolába, egy pedig az Egyetem Könyvtárába kerül).

A kötetésre vonatkozó információk

A kötött példányokhoz a dokumentumot kétoldalas kivitelben kell kinyomtatni és fekete bőrkötésbe köttetni. A kötött példányok gerincén fel kell tüntetni a szerző nevét, a külső címlapon pedig a szerző nevét és az értekezés címét, a doktori iskola nevét és a benyújtás évszámát.

III. Javaslat a doktori mestermű bírálati szempontjaira

A mestermű bírálata során a következő szempontokat javasolt figyelembe venni:

- A Doktori Szabályzat 40. § (9) bekezdése szerinti plágiumszűrés, illetve az MI alkalmazásáról szóló 1. melléklet szerinti nyilatkozat tartalma,
- a mestermű eredetisége, újdonsága;
- a mestermű kidolgozottsága, színvonala;
- jelentősége a kortárs magyar és nemzetközi művészet kontextusában;
- a mestermű és a disszertációban megfogalmazott alkotói probléma közötti összefüggés.

Javasoljuk mind az értekezés, mind a mestermű bírálatában kérdések feltevését a doktorjelölt számára.